

Rabindranath Tagore boldog napjai Budapesten és Balatonfüreden — tizenöt évvel ezelőtt

A tegnap elhunyt Rabindranath Tagore, a világbirodalom egyik legnagyobb költője tizenöt évvel ezelőtt, 65 éves korában világhírűlő útra indult.

Azelőtt gyakran járta a világot, de 1926-ban elsősorban azért utazott át Európába, hogy akkor már nagybeteg szívét vizsgálta meg európai orvosprofesszorokkal.

1926 júliusában Bécsben nyilatkozott az *Esti Kurir* tudósítójának, akinek akkor, másfél évtizeddel ezelőtt, ezt mondta:

— Életutam végefelé közeledik és nagyon örülök, hogy még egy utolsó látogatásra Európába jöhettek...

Ennek az utolsó látogatásának a során Tagore 1926 októberében érkezett Budapestre. Leányával és titkárnőjével, valamint kíséretével a Gellért-szállóban szállott meg.

Súlyos szívbaja ellenére igen élénk szellemi tevékenységet fejtett ki. Hangversenyrendező irodákkal tárgyalt és előadást tartott. Megérkezése hajnalán annyira megihlette Budapest szépsége, hogy verset írt a magyar fővárosról.

Verse a pesti Dunáról szól, amely fagyos hullámokkal hömpölyög és egy kis hajót is halhatatlanná tett Tagore ebben a versében, egy teherszállító hajót, amely zöldesges koszarakkal megrakodva a Vásár-csarnok felé tartott.

Budapesten elsőnek György Jánossal, a mezítlábas teológussal tárgyalt Tagore, akivel a hindu költő levelezésben állott. Noha szívbaja miatt gyengélkedett, fogadta az *Esti Kurir* munkatársát, akinek nyilatkozatot adott, mely tizenöt év távlatából is érdekes dokumennuma e kivételes pályafutású, Nobel-díjas költő egyéniségének:

— Kiváncsi voltam erre a városra — mondotta Tagore.

— Azt mondják, maguk szeretik a Keletet. Higyje el, nemcsak maguk, hanem egész Európa arca Kelet felé fordul.

A budapesti siker

— Mert Európa most a nagy kiábrándulás korszakát éli. A világháború, a forradalmak és a politika megoldhatatlannak tetsző problémái új kérdések elé állították az emberiséget.

— És Európa most a Kelettől vár megoldást. A kereszténység tüze Keleten lobbant fel.

— En csak egyszerű zarándok vagyok, kinek hivatása, hogy a ködös Európába egy kis fényt hozzak és megmutassam az igazi utat...

Budapesti előadását nagy tetszéssel fogadta a közönség. Előadásáról ezeket mondotta a nagy költő:

— Hamar megtaláltam az emberekkel a kapcsolatot.

Éreztem, hogy megértetek és megéreztek. Még sohasem beszéltem ilyen szívesen.

— Annyira jól éreztem magam, hogy hajlandó lennék még egy előadást tartani, pedig Ti tudjátok, hogy nem szeretek sokat beszélni...

Leánya megsimogatta a költő ősz haját és így felelt:

— Apám, a szíved mélyéből jött a szó, hát természetesen, hogy a szívedig hatolt...

Budapesti tisztelői százhusz személyes estélyt adtak Tagore tiszteletére.

Az előkelő estélyen nagyszámú balettkar keleti táncokat mutatott be, előadó-

művésznők Tagore megzenésített költeményeit szavalták, operacénekesek pedig régi magyar dalokat adták elő.

Eljátszották a Rákóczi-indulót és Radics Béla cigányzenekara válogatott magyar nótagyűjteményt adott elő. A Gellért márványtermében bankett követte a Tagore tiszteletére rendezett előadóestélyt.

Budapesten még megérkezése napján Tagore autón b járt a várost, a Belvárost és órákat töltött a Margitsziget öreg tölgyeinek árnyékában.

Tagore Balatonfüreden

Néhány napi budapesti tartózkodás után, budapesti orvosprofesszorok tanácsára Rabindranath Tagore Balatonfüredre utazott, hogy beteg szívére ott keressen gyógyulást. Balatonfüreden több hetet töltött a hindu költő, akinek állapota ott csakhamar jobbra fordult.

Budapesten szívgyengeségről panaszkodott, Füreden azonban csakhamar visszanyerte testi erejét és már néhány napos füredi tartózkodás után visszanyerte munkakedvét és több verset írt.

Környezetét meglepte munkakedve. Már reggel öt órakor felkelt és a balatoni napfelkeltében gyönyörködött. Majd dolgozóasztalához ült és íráshoz látott. Füreden folytatta nagy munkáját, melyet még Indiában kezdett írni és amely a háború utáni Európa közgazdasági, társadalmi, politikai, erkölcsi és etikai kérdéseivel foglalko-

zott. Nagy örömmel állapította meg, hogy az időjárás olyan enyhe november elején a Balaton mellett, mint Kalkuttában a januári klíma.

Annyira szívéhez nőtt a Balaton, hogy versben örökítette meg a magyar tenger szépségeit is. Tagore állandóan hangoztatta azt a kívánságát, hogy megismerje a magyar nép családi életét, a népviseletét, a nép lelkét. Ezért szüreti mulatságot rendeztek tiszteletére, amelyen alkalma volt látnia a magyar szürettek hagyományos szokásait és szívből fakadó vídám hangulatát.

A balatonfüredi parkban emlékfát ültetett Rabindranath Tagore füredi tartózkodása emlékére. Rabindranath Tagore emléktáblával ellátott fája ma is hirdeti a füredi sétányon a nyolcvan éves korában Kalkuttában elhunyt halhatatlan költő másfél évtizeddel ezelőtti boldog balatonfüredi napjainak emlékét.